

Advies Sectorraad Kunsten en Erfgoed

3 juli 2012

Advies over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de formulering van de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het cultureel-erfgoeddecreet

---

Op 2 juli 2012 ontving de SARC-Sectorraad Kunsten en Erfgoed een adviesvraag van Joke Schauvliege, Vlaams Minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, betreffende het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de formulering van de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het cultureel-erfgoeddecreet. Het voorontwerp werd op 29 juni 2012 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed behandelde de vraag per schriftelijke procedure.

Inleiding

Het uitvoeringsbesluit legt de Vlaamse beleidsprioriteiten vast voor het regionaal en het lokaal cultureel-erfgoedbeleid voor de komende lokale beleidscyclus (2012-2017), met mogelijkheid tot evaluatie en herziening na drie jaar. Ook worden in het besluit de subsidiebedragen en de voorwaarden waaronder en de manier waarop deze middelen worden toegekend en verdeeld geëxpliciteerd.

Advies

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed is positief over de algemene lijnen van de voorgestelde beleidsprioriteiten. Inhoudelijk werd een goede keuze gemaakt. Toch heeft de raad nog enkele bedenkingen bij voorliggend besluit, zowel over de beleidsprioriteiten zelf, als over de verdeling van de beschikbare middelen.

1. Beleidsprioriteiten

De sectorraad vindt het een gemiste kans dat de publieksgerichte ondersteuning van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid en de netwerkversterkende, intermediaire makelaarsrol binnen het cultureel-erfgoedbeleid niet zijn opgenomen in de beleidsprioriteiten. Hij hoopt dat deze belangrijke taken steeds impliciet vervat zitten in elk van de prioriteiten, maar zou dit liever expliciet verwoord zien staan in het besluit.

Bij de opstart van het cultureel-erfgoedbeleid via de erfgoedconvenanten waren lokale netwerkondersteuning en de verlaging van de drempel voor erfgoedbeleving voor het publiek de speerpunten van het beleid. Dit vindt bijvoorbeeld zijn weerslag in de jaarlijkse organisatie van de Erfgoeddag. Deze aandachtspunten zijn nog steeds actueel. De opbouw en uitwisseling van praktijkexpertise tussen intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten met een Vlaams gesubsidieerd lokaal cultureel-erfgoedbeleid zouden daarbij centraal moeten staan.

Ook zijn de meeste beleidsprioriteiten erg vaag geformuleerd, wat ervoor zorgt dat de invulling ervan eerder vrijblijvend is. Hieronder gaat het advies verder in op drie van de vier prioriteiten voor het lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

- *Art. 6, 1°: Digitaal cultureel erfgoed*

De verschuiving van de aandacht van louter digitaliseren naar preservatie, aggregatie en ontsluiting van het digitale erfgoed, is zeker positief te noemen. De sectorraad is ook blij met de definitie van digitaal cultureel erfgoed in Art. 1, 2°. “Digitaal cultureel erfgoed” is echter niet hetzelfde als “digitalisering van cultureel erfgoed”. Beter zou zijn om Art. 6, 1° als volgt te formuleren: “*het inzetten op digitalisering van cultureel erfgoed, inzonderheid op preservatie- en aggregatie-initiatieven inzake digitaal cultureel erfgoed;*”.

- *Art. 6, 3°: Culturele archieven*

De sectorraad heeft bedenkingen bij de term “culturele archieven” in Art.6, 3°. Binnen het kader van het cultureel erfgoeddecreet verkiest de sectorraad een andere verwoording van deze beleidsprioriteit, namelijk “*het inzetten op de culturele werking van archieven;*”. De eigenlijke archiefwerking wordt geregeld door de archiefwetgeving. De recente gebeurtenissen met betrekking tot het archiefdecreet tonen aan dat dit een zeer gevoelig punt is bij het Rijksarchief.

- *Art. 6, 4°: Vrijwilligerswerking*

De sectorraad is blij met de expliciete vermelding van het ondersteunen van de vrijwilligerswerking, echter stelt hij hier een discrepantie vast tussen het ontwerpbesluit en de bisnota. “Het ondersteunen van de vrijwilligerswerking die zich inzet voor de zorg voor een ontsluiting van cultureel erfgoed” is niet hetzelfde als “participatie stimuleren door vrijwilligerswerking”. Dit leidt mogelijk tot een conflict in interpretatie bij de toepassing van deze beleidsprioriteit.

2. Verdeling van de middelen

De sectorraad merkt op dat de vier beleidsprioriteiten voor de gemeenten als één pakket worden gepresenteerd voor de vijf steden. Daarop maakt de sectorraad uit dat verwacht wordt van elk van die steden dat ze effectief inzetten op één van deze beleidsprioriteiten en de hen toegekende middelen niet zomaar besteden aan de reguliere museumwerking.

In dit verband wil de sectorraad aanstippen dat het forum voor geïntegreerde cultureel-erfgoedzorg Brugge niet gelijk is aan de werking van het Bruggemuseum, in tegenstelling tot wat beweerd wordt in de bisnota (p.3). In Brugge worden bij deze fora ook de culturele werking van archieven en erfgoedbibliotheken betrokken, in het kader van een ondersteuning van de hele cultureel-erfgoedgemeenschap. Tevens wil de sectorraad hierbij opmerken dat de werking van de fora in dit opzicht dringend geëvalueerd moet worden. Hij brengt hiermee graag zijn discussienota ‘Bouwstenen voor een visieontwikkeling op een helder en duurzaam kunsten- en erfgoedbeleid’ in herinnering die werd uitgebracht in maart 2011. Er werd toen ook al aangehaald dat er duidelijke criteria voor de evaluatie van de cultureel-erfgoedfora moeten komen, en dat deze evaluatie plaats moet vinden voor de volgende subsidieronde.

Wel is de sectorraad positief over de indexering van de middelen. In punt 3 van de bisnota aan de Vlaamse Regering (p.4) staat immers te lezen dat de bedragen vermeld in het ontwerpbesluit in de loop van 2013 en bij de begrotingsopmaak van 2014 nog kunnen stijgen door indexering. De sectorraad vindt dit een goede zaak, en wenst daar aan toe te voegen dat dergelijke indexeringen als algemeen principe gehanteerd zouden moeten worden.

Verder wil de sectorraad nog kritische opmerkingen plaatsen bij twee van de criteria die de verdeling van de middelen bepalen.

- *“Belang” van het erfgoed*

Art. 8, 1° stelt “het belang van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied van de gemeente” als criterium voor het al dan niet toekennen van een werkingssubsidie en de hoogte ervan. Dit is momenteel een zeer vage omschrijving. De sectorraad vraagt hier om meer duidelijkheid, eventueel het opstellen van parameters.

- *Inbreng van eigen middelen*

Ook wat betreft de inbreng van eigen middelen, zowel voor de regionale (Art. 4, 1°) als de lokale (Art. 8, 2°) actoren, moet het besluit duidelijker geformuleerd worden. Momenteel is niet duidelijk hoeveel eigen middelen moeten worden ingebracht, noch of vooral het al dan niet inbrengen van middelen, of de effectieve hoogte van de ingebrachte middelen bedoeld wordt.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Johan Thielemans, voorzitter
Heidi De Nijn, ondervoorzitter
Lieselotte Moortgat, secretaris